

Jesu oppstandelse

Fiksjon eller faktum?

Jesu oppstandelse er enten historiens viktigste hendelse, eller en gigantisk bløff. Hva er mest sannsynlig?

Hva skjedde etter Jesus død og begravelse?

- Jesus døde → Jesus stod opp → 1. Bibelsk tro
- ↓
 Jesus stod ikke opp: • disiplene var bedragere → 2. Bevisst bedrag
- oppstandelsen er en legende → 3. Legende/myte
- disiplene opplevde synsbedrag → 4. Hallusinasjoner
- Jesus døde ikke → 5. Besvimelse/koma
- Islam: Jesus ble ikke korsfestet → 6. En annen person

1. Bibelsk tro: Gud reiste Jesus opp fra de døde. Evangeliene forteller det som virkelig skjedde.

Markus 8,31: «Jesus begynte å lære dem: 'Menneskesønnen må lide mye og bli forkastet av de eldste, overprestene og de skriftlærde. Han skal bli slått i hjel, og tre dager etter skal han stå opp.'»

Apostelgjerningene 2,32: «Denne Jesus har Gud reist opp, det er vi alle vitner om.» - Fra Peters tale på den første Pinsedagen, 50 dager etter Jesu oppstandelse.

1 Korinterbrev 15,3-6 + v. 14 og 17 — skrevet ca 20 år etter Jesu oppstandelse:

«Først og fremst overgav jeg til dere dere det jeg selv har tatt imot, at Kristus døde for våre synder etter skriftene, at han ble begravet, at han stod opp den tredje dagen etter skriftene, og at han viste seg for Kefas og deretter for de tolv. Deretter viste han seg for mer enn fem hundre søsken på én gang. Av dem lever de fleste ennå, men noen er sovnet inn. [...] Er ikke Kristus stått opp, da er vårt budskap tomt, og deres tro er også tom. [...] Hvis Kristus ikke er stått opp, da er deres tro uten mening, og dere er fremdeles i deres synder.»

Alternative teorier som prøver å (bort)forklare oppstandelsen

2. Jesu oppstandelse er en oppdiktet fortelling uten historisk grunnlag

Motargumenter:

a) Disiplenes forvandling fra å være en gjeng feige og selvopptatte mennesker til å bli modige og visjonære vitner er påfallende. Ville en bevisst og oppdiktet løgnfortelling ha forvandlet og inspirert disiplene til et liv i tro og tjeneste, forfølgelse og martyrdød?

b) Antallet vitner til den oppstandne Kristus (1 Kor 15,6: "500 søsken") gjør det lite troverdig å hevde at Jesu oppstandelse er oppdiktet.

c) Hva med den tomme graven?

• De jødiske lederne kunne **ha vist fram Jesu døde legeme** og knust all forkynnelse om oppstandelsen. De gjorde ikke det, fordi graven var tom.

• Ryktet om at **disiplene stjal Jesu legeme** mens vaktene sov (Matt 28,11-15). Dette er psykologisk, etisk og praktisk nærmest utenkelig. *Psykologisk* ville de trolig ikke vært i stand til det – livredde som de satt bak låste dører. *Etisk* er det

ikke troverdig at de skulle ha fabrikkert en løgnhistorie – ut fra det vi ellers vet om disiplene. *Praktisk* sett ville det vært så å si umulig å gjennomføre et lik-røveri, uten at soldatene oppdaget det. Hvis soldatene hadde sovnet, ville lyden av flere menn som fjernet den store steinen, ha vekket dem. Hvordan kunne de for øvrig vite hvem som stjal liket hvis de sov? Disiplene ble dessuten aldri anklaget eller stilt for retten for å ha stjålet Jesu legeme. Hvis de hadde gått til feil grav, kunne jødiske ledere lett ha vist fram liket.

d) Vitnenes og evangelieforfatternes karakter og troverdighet er høy. Apostlene viste både i ord og i gjerning at de ikke var ute etter vinning eller makt, men kun ønsket å fortelle sannheten. Hvilke fordeler fikk de av sin "løgn"? Hva var motivet?

e) Det er nærmest utenkelig at de 11 disiplene + alle de andre etterfølgerne ville ha levd resten av livet på en oppdiktet løgn. Under forfølgelse, press og tortur ville noen ha **røpet bedraget**, dersom alt var en oppdiktet løgn.

3. NT's beretninger om Jesu oppstandelse er legender

Motargumenter:

a) De skriftlige beretningene (og enda mer: øyenvitneskildringene) er **så nær i tid** til Jesu død og oppstandelse at legende-dannelser er tilnærmet umulig. Faktisk bare noen uker.

"Legender" satt i omløp av disiplene ville vært det samme som oppdiktete fortellinger, altså bevisst bedrag.

b) NT's nøkterne fortellinger **mangler alle vanlige kjennetegn** ved legender, sagn og myter, som er karakterisert ved overdrivelser,

spektakulære manifestasjoner og ofte naive hendelser. NT's beretninger er tvert imot preget av ordknapphet, streng realisme og nøkternhet.

c) Beretningenes troverdighet styrkes kraftig ved at de første vitnene til oppstandelsen er **kvinner**. I den tids mannsdominerte samfunn ville en legende eller oppdiktet historie uten tvil ha valgt menn som de første vitner.

d) NT er fullt klar over **forskjellen mellom fakta og legender**, og avviser at evangeliet om Jesus inneholder sagn/legender: Se f.eks. 2 Pet 1,16.

4. Da Jesus viste seg for disiplene, dreide det seg bare om hallusinasjoner

Motargumenter:

a) Hallusinasjoner kommer som regel etter at en person har **drømt, lengtet og grublet** over at det skal skje. Disiplene hadde ikke ventet at Jesus skulle vise seg. De trodde det ikke engang da det skjedde, bare tre dager senere. Se Luk 24,36-43 og Joh 20,24-29.

b) Disiplene var **ikke disponert for hallusinasjoner**. De var enkle og jordnære mennesker, ikke inderlige mystikere.

c) Det var **for mange vitner** til at det kan dreie seg om hallusinasjoner. Hallusinasjoner er private, individuelle, subjektive. Jesus viste seg flere ganger mens alle disiplene var samlet.

d) Hallusinasjoner forekommer vanligvis med mer eller mindre **jevne mellomrom over lang tid**. Jesus viste seg kun i 40 dager, og så var det slutt for alltid.

e) Hallusinasjoner skjer vanligvis på spesielle steder og tider. Jesus derimot viste seg på en rekke **ulike steder og tidspunkter**.

f) Hallusinasjoner **spiser ikke**. Se Luk 24,42f og Joh 21,1-14. Heller ikke kan man **ta på** hallusinasjoner, slik som disiplene gjorde med Jesus. Se Matt 28,9; Luk 24,39; Joh 20,27.

g) Hallusinasjons-teorien svikter totalt når det gjelder **den tomme graven** og myndighetenes manglende evne til å fremskaffe Jesu legeme.

5. Jesus døde ikke, han bare besvimte og gikk inn i koma. Siden våknet han til liv igjen. (Islam: En annen person ble korsfestet i stedet)

Motargumenter:

a) Det er **utenkelig** at Jesus kunne ha overlevd korsfestelsen. Romerske soldater hadde lang erfaring – og strenge regler for å unngå at folk overlevde. Det finnes ingen historiske belegg for at korsfestede personer har overlevd.

b) Det faktum at de romerske soldatene ikke brøt beina på Jesus, som de gjorde med de to andre (Joh 19,31-33), betyr **at soldatene var sikre på at Jesus var død**. Å brette leggen (eller knuse knærne) innebar at den korsfestede raskt døde.

c) I Joh 19,34-35 leser vi at **blod og vann** rant fra Jesu side etter et spydstikk. Det viser at Jesu lunger hadde kollapset; han var død av kvelning.

d) Jesu kropp ble lagt i **et stort likklede**, med flere bånd strammet rundt kledet og kroppen. En halvdød person ville vanskelig klare å komme ut av likkleidet på egen hånd. Se Joh 19,39-40. Boka *Likkledet i Torino – der tro og vitenskap møtes* gir fascinerende info om Jesu død og oppstandelse.

e) Hvordan kunne han **ha krefter til å fjerne den digre steinen** som stengte for inngangen? Og hvordan ville Jesus ha greid å **overmanne de romerske vaktene** utenfor graven?

f) Disiplene ville øyeblikkelig ha sett forskjell på en **halvdød mann** som trengte ukesvis med intensiv pleie og Jesus som **dødens beseirer** som de falt ned for og tilba. Hvor ble Jesus av etterpå, i tilfelle?

g) **Resultatet** av denne teorien blir til sist en påstand om bedrag eller hallusinasjoner, siden disiplene forkynte at de hadde møtt den oppstandne Jesus flere ganger etter korsfestelsen.

h) I møte med islams påstander: Hvem har størst troverdighet: **Øyenvitner** som så Jesus dø, og som deretter møtte den oppstandne – kvinnene ved korset og ved den tomme graven, Jesu mor, disiplene og over fem hundre andre (se 1 Kor 15,6) – eller **Muhammed** 600 år senere?